

Evropski
ekonomsko-socialni odbor

CIVILNA DRUŽBA V JEDRU EVROPE

Séamus Boland
Predsednik EESO
Mandat 2025-2028

**Skupaj za Unijo priložnosti, varnosti in
odpornosti**

Peregrinus

*To leave at first light on the day of a new moon. To go south.
To have barley bread and milleens cheese in his bag, sufficient
for four days; three, if hunger gets him in its maw, and trust then,
he will have to, to the road. To beg a few miles of a passing cart.
To walk on until sight of the sea, the grey sulk and sump of it,
the cowhide boat rowed by men who won't talk and don't talk
but hand him out, gently, at the end, to alight in languages he
has no purchase on but must pick his way into, word by word.
To find himself in the Low Countries, marshlands, creamy soil,
animals bristling thickly at his step. To pull round him a darkness
much the same, he will say, as darkness in Durrow or Ballycumber;
same stars to see him true; a stone in his hand the same cold weight
as a stone in his hand back at home. To arrive at Sint-Truiden
just before Vespers. To be bid rest and eat. To unstrap, finally,
the book he was tasked to carry, the Abbot of Rahan belting it,
wrapped in leather and wool, to his gut, under léine and brat.
To offer it in his two open hands to the Abbot of Sint-Luiden.*

To have it accepted by the Abbot's two open hands. To watch it be blessed, unswaddled, set down with Latin, Flemish, French, even English, books, all swayed, one time, by the same sway of warmth from the Abbot's hand as he turns pages of vellum made from Irish calves, and ink of galls from the oaks of home, water from the Clodagh where he fished as a boy, and woad from hedges along small fields, every one of them with a name. To come from there. To know your place. To carry it with you. To want it aired and amplified by strange air. To read in a sky that is new to him, kinship. To live in the knowledge of a past inscribed in lineage, legend and law. To study ailment, peril, strife and harm. To consult. To learn from. To cure, (meaning, to ripen and to remedy). To fix resolve to hope. To find a way.

**Séamus Bolandu
od Vone Groarke**

ob njegovem imenovanju za predsednika Evropskega ekonomsko-socialnega odbora

Bruselj, 23. oktober 2025

---

*léine: traditional long Irish shirt
brat: traditional Irish wool cloak*

PREGOVOR

Živimo v času, ki ga zaznamujejo različne izredne razmere. Kdo bi si mislil, da bo na evropski celini znova divjala vojna? Tej vojni se morata zoperstaviti **vsaka** institucija in organ EU, hkrati pa še naprej podpirati **Ukrajino** in njeno prebivalstvo. Na **Bližnjem vzhodu** se dogajajo strašne stvari. Številne **globalne negotovosti** in **kriza planeta postajajo vse bolj pereče**. **Trojna kriza planeta** – podnebne spremembe, izguba biotske raznovrstnosti in pomanjkanje vode – zahtevajo dejavno ukrepanje.

Obravnavati pa moramo še zelo veliko drugih vprašanj, kot so izredno visoke ravni **revščine**, saj več kot petino prebivalcev EU ogrožata revščina in socialna izključenost; nizka stopnja rasti prebivalstva, skupaj s težavami pri uresničevanju **pravičnega, zelenega in digitalnega prehoda**; nujna potreba po **usposobljeni evropski delovni sili, dostojnih delovnih pogojih** in **močni industrijski bazi** ter nujnost varne **oskrbe z nizkoogljično energijo** po dostopnih cenah za **strateško avtonomijo** in **trajnostno rast** ter za **močna mala in srednja podjetja (MSP)**, ki so hrbenca regionalnih in podeželskih gospodarstev. Za **uresničitev ciljev trajnostnega razvoja OZN**, ki bi jih morali doseči **do leta 2030**, imamo samo še pet let časa.

Svet se je znašel v kaosu in tako ni težko razumeti, zakaj si EU prizadeva, da bi namesto **mirovnega** postala **obrambni projekt**.

Evropski ekonomsko-socialni odbor (EESO) mora v tem okviru zavzeti svoj položaj, učinkovito delovati in tako **krepiiti zaupanje v demokracijo in EU**. To je potrebno, **saj grožnje za evropsko demokracijo in pravno državo naraščajo, državljanski prostor**, v katerem se je evropska civilna družba znašla na prelomnici, pa **se krči**.

Zdaj je še toliko bolj nujno, da **evropska civilna družba**, ki je v Odboru zastopana v okviru njegovih **treh skupin**, tesno sodeluje s **širšo civilno družbo zunaj EESO**, vključno z **nacionalnimi ekonomsko-socialnimi sveti**. S tem sodelovanjem lahko uresničujemo evropsko agendo, ki ustvarja resnično ravnovesje med socialnimi, gospodarskimi in okoljskimi prednostnimi nalogami **trajnostnega razvoja**.

EESO ima lahko in mora imeti v naslednjih nekaj letih **ključno vlogo kot spodbujevalec sodelovanja civilne družbe** – to je moja vizija za to mandatno obdobje. Naloga vseh v Odboru – tako skupine delodajalcev, skupine delojemalcev in skupine organizacij civilne družbe – je **pokazati, zakaj je EU dragocena, in sprožiti alarm**, kadar je to potrebno. Ponuditi moramo forum za poslušanje in razpravo ter za odzivanje in vplivanje na oblikovanje politik EU. Naša naloga je tudi, da tesno sodelujemo s **širšo evropsko civilno družbo** in zanjo ostajamo **pomembni**.

Zato si bom med svojim mandatom kot predsednik EESO prizadeval za **delovni program, ki bo osredotočen na ljudi** in bo Odboru omogočil, da prevzame vodilno vlogo pri umeščanju **civilne družbe v jedro EU**. Moja vizija je **EU priložnosti, varnosti in odpornosti**, ki jo lahko **uresničimo skupaj**.

V središču te vizije je **izkoreninjenje revščine**. Čeprav **gospodarska rast** in **ustvarjanje delovnih mest** neposredno prispevata k njenemu zmanjšanju, pa je **revščina zaposlenih** v naših družbah še vedno stvarnost, tako kot tudi **revščina otrok, medgeneracijska revščina** in **revščina med starejšimi**.

Trdno verjamem, da je revščino mogoče izkoreniniti. Med svojim predsedovanjem si bom prizadeval za sodelovalne pristope, da bi zaščitili najbolj ranljive in jim pomagali. Ljudje ne morejo polno sodelovati v družbi, če so **revni, prikrajšani ali izključeni**. Ravno tako ne morejo sodelovati, če se **državljski prostor krči** ali če je **njihova varnost ogrožena**.

Moj delovni program zato sestavljajo **tri stebri**:

- **Unija priložnosti**
- **Unija varnosti**
- **Unija odpornosti**

Za uresničitev svojega delovnega programa bom tesno in tovariško sodeloval s **podpredsednikoma EESO, predsedniki treh skupin, ključnimi nosilci funkcij** v Odboru ter **vsemi drugimi člani**. Tesno bomo sodelovali tudi z **evropskimi institucijami**, drugimi **organi EU** in **državami članicami**, da bi skupaj krepili demokratično legitimnost institucij Evropske unije.

Povezovalno skupino z evropskimi organizacijami in mrežami civilne družbe v EESO bom neposredno vključil v izvajanje svojega delovnega programa ter si prizadeval za **zaveznitva s civilno družbo zunaj EU**. Med celotnim mandatom bom pri iskanju **rešitev za prihodnost** sodeloval z **evropskimi mladimi**. Nujno je, da pridobimo in ohranimo **zaupanje evropske mladine**, če želimo poiskati trajnostne rešitve za izzive naslednjih tridesetih let.

Ta delovni program bo temeljil na dosežkih **prejšnjih predsednikov Odbora** ter na zavezah in vsakodnevnih dejavnostih **vseh služb EESO**. Prepričan sem, da lahko v **EESO z združenimi močmi** dosežemo resničen in velik napredek ter **civilno družbo postavimo v jedro Evrope!**

Séamus BOLAND

predsednik Evropskega ekonomsko-socialnega odbora

UNIJA PRILOŽNOSTI

Obljuba Evrope je vsakemu ponuditi **enake priložnosti**, da bi lahko živel uspešno v dostojnih in pravičnih razmerah. **Socialni dialog** in **socialno partnerstvo** sta že desetletja v središču uspešnega **evropskega socialnega modela**. Toda revščina, socialna izključenost ter čustvene obremenitve, zlasti med mladimi in otroki, so še vedno velike ovire. EU bo lahko postala Unija priložnosti le, če bo ustvarila ravnovesje med **gospodarsko blaginjo, aktivnimi politikami trga dela in socialnim vključevanjem**.

Ta steber v predsedovanje vnaša **agendo za socialno pravičnost**, pri kateri se **trajnostna gospodarska rast in socialna varnost** pogojujeta. Civilna družba bo imela ključno vlogo pri ustvarjanju tega ravnovesja. Poleg tega ta steber opozarja na nujno **krepitev udeležbe mladih in medgeneracijskega sodelovanja** ter na enake možnosti, na primer **invalidov**.

1.1 Ustvarjanje priložnosti z izkoreninjenjem revščine

Ukrepi

- ▶ dajanje prednosti vključevanju EESO v **izvajanje strategije EU za boj proti revščini**;
- ▶ vzpostavitev **svetovalne skupine civilne družbe** o izkoreninjenju revščine za pomoč predsedniku EESO;
- ▶ organizacija **letne konference na visoki ravni o boju proti revščini**;
- ▶ preučevanje vloge, ki jo imajo **MSP** pri izkoreninjenju revščine z **ustvarjanjem delovnih mest**, predvsem na **podeželju**;
- ▶ opozarjanje na izkoreninjenje revščine v odnosih z **večstranskimi organizacijami**.

1.2 Ustvarjanje priložnosti z bojem proti socialni izključenosti

Ukrepi

- ▶ obsežno vključevanje Odbora v izvajanje **načrta EU za cenovno dostopna stanovanja in novega akcijskega načrta za evropski steber socialnih pravic (2026–2030)**;
- ▶ poudarek na **usklajenem delovanju civilne družbe** za obravnavo **krize življenjskih stroškov** in preučitev vloge civilne družbe pri podpori ranljivim osebam;
- ▶ krepitev vloge **socialnega gospodarstva**, katerega **akterji** so pomemben in samostojen del gospodarstva, ki ranljivim osebam ponuja potrebne in cenovno dostopne storitve;
- ▶ nadaljnji pozivi Evropski komisiji, naj pripravi ambiciozne predloge za drugo polovico izvajanja **strategije EU o pravicah invalidov 2021–2030**;
- ▶ preučitev skupnih ukrepov s civilno družbo za zmanjšanje ravni **brezdomstva v EU**.

1.3 Ustvarjanje priložnosti za mlade

a) Strukturirano sodelovanje mladih pri oblikovanju politike EU

Ukrepi

- ▶ nadaljevanje ključnega dela **skupine EESO za mlade** in v okviru njegovega **Mladinskega testa**;
- ▶ omogočanje nadaljnega razvoja Odbora kot **vodilne platforme za dialog z mladimi na ravni EU** in prizadevanja za strukturirano sodelovanje z institucijami EU, zlasti v okviru **mladinskega dialoga EU**;
- ▶ zastopanje in podpora mladinskih organizacij v EU in drugod, tudi s krepitvijo ali razvojem **strukturiranega dialoga s predstavniki mladih iz držav kandidatk**.

b) Zaščita čustvenega zdravja mladih in otrok

Ukrepi

- ▶ **ozaveščanje o tihi krizi**, ki vpliva na čustveno zdravje mladih in otrok, v sodelovanju z evropskimi institucijami, državami članicami, lokalnimi upravami, zasebnim sektorjem, organizacijami civilne družbe in možganskimi trusti;
- ▶ spodbujanje **izmenjave podatkov** in **primerov dobre prakse** ter izvajanje skupnih ukrepov na evropski ravni;
- ▶ preučitev možnosti za sodelovanje EESO pri izvajanju **strategije za mlade** in **akcijskega načrta EU proti spletnemu nadlegovanju**.

UNIJA VARNOSTI

Demokracijo in državljanske svoboščine je treba nenehno ščititi. Krčenje državljanskega prostora, nezadostno financiranje civilne družbe, izzivi za evropske vrednote, neodvisnost medijev in vse več dezinformacij zmanjšujejo varnost ljudi in spodkopavajo njihovo zaupanje. Ta steber **predsedstvo** – v tesnem sodelovanju s širšo evropsko civilno družbo – predstavlja kot **varuha državljanskega prostora, demokracije in svobode medijev.**

Poleg tega opozarja na nujnost, da EESO in EU na splošno vlagata v proaktivne strategije za **boljše obvladovanje kriz ter civilno pripravljenost.** Za resnično pripravljenost in upravljanje varnostnih tveganj so potrebni **celostni pristopi** in tesno sodelovanje med civilno družbo, javnim sektorjem, državami članicami in EU. Ravno takšen **duh enotnosti** je bistven element **moči in varnosti EU v svetovnem merilu.**

Nenazadnje je namen tega stebra potrditi solidarnost Odbora s **civilno družbo zunaj EU**, izpostaviti potrebo po **obsežnejšem predvidevanju** v okviru **njegovih dejavnosti** in opozoriti na grožnje za **evropsko notranjo varnost.**

2.1 Oblikovanje Unije varnosti z bojem proti krčenju prostora za civilno družbo ter obramba evropske demokracije in vrednot

Ukrepi

- ▶ ozaveščanje o **mehki moči organov EU pri krepitvi demokratične legitimnosti evropskih institucij**, na primer s sklicem konference na visoki ravni o tej temi;
- ▶ povečanje vpliva civilne družbe pri oblikovanju politik EU na podlagi **socialnega in civilnega dialoga** ter s ključno vlogo EESO v okviru **evropske platforme civilne družbe** in prispevek k izvajanju širše **strategije EU za civilno družbo**;
- ▶ ozaveščanje o **potrebi po zadostnem financiranju** za civilno družbo in krepitev demokracije v prihodnjem **večletnem finančnem okviru**;
- ▶ neposredno sodelovanje EESO pri nadaljnjih ukrepih v zvezi s **ščitom EU za demokracijo**, zlasti pri političnih predlogih in ukrepih za **boj proti dezinformacijam** ter **tujemu manipuliranju z njimi in tujim vplivom**;
- ▶ v zvezi s tem organizacija konference na visoki ravni o **svobodi medijev** s podobno mislečimi partnerji;
- ▶ prispevek k vzpostavitvi **evropskega centra za odpornost demokracije** in pripravi **programa EU za odpornost medijev**;
- ▶ vključitev EESO v izvajanje obsežne **agende EU za enakost**, nove **strategije za enakost LGBTIQ oseb**, **strategije za boj proti rasizmu** in **načrta Komisije za pravice žensk**.

2.2 Oblikovanje Unije varnosti z izvajanjem strategije za Unijo pripravljenosti

Ukrepi

- ▶ prizadevanja za **vlogo EESO v strukturah EU**, katerih naloga je **izvajanje strategije EU za Unijo pripravljenosti**;
- ▶ **uvedba pobude ali strukture EESO**, ki mu bo omogočila pripravljenost in neprekinjeno poslovanje;
- ▶ pomoč pri vključevanju **civilne družbe iz držav kandidatk v načrte EU za sodelovanje** na področju pripravljenosti in odzivanja;
- ▶ vključitev pripravljenosti in odpornosti v **dvostranska partnerstva EESO** s tretjimi državami in v **večstransko sodelovanje**.

2.3 Oblikovanje Unije varnosti z zunanjim delovanjem

Ukrepi

- ▶ potrditev **solidarnosti** Odbora z **ukrajinskim prebivalstvom** in njegove zavezanosti podpora **ukrajinski civilni družbi**;
- ▶ krepitev sposobnosti EESO za hitro odzivanje na **izredne razmere v celotni EU** z boljšim **predvidevanjem** in notranjim usklajevanjem;
- ▶ ohranitev zavezanosti EESO za izvajanje **njegove pobude o članih iz držav kandidatk za širitev** za podporo tem **državam** na poti do **pristopa k EU**;
- ▶ nadaljnje sodelovanje s civilno družbo v **sosednjih državah EU in drugod** ter njena krepitev;
- ▶ predvidevanje prihodnjih gospodarskih in družbenih kriz, ki bodo prizadele EU, ter opozarjanje nanje, na primer na **podnebne begunce** in negativne **posledice podnebnih sprememb za zdravje**;
- ▶ prispevek k razpravi EU o **evropski strategiji notranje varnosti** in njenem prihodnjem izvajanju s poudarkom na kaznivih dejanjih ter grožnjah za fizično in digitalno infrastrukturo.

UNIJA ODPOORNOSTI

Sposobnost EU za prilagajanje med drugim na podnebne, industrijske, teritorialne in demografske izzive bo odločilna za njeno prihodnost. Ta steber povezuje pojem odpornosti s tremi razsežnostmi **ciljev trajnostnega razvoja OZN**. Za **usklajevanje konkurenčnosti s trajnostnostjo, teritorialno pravičnostjo in upravljanjem virov** so potrebne celostne, dolgoročne strategije, ki koristijo vsem evropskim prebivalcem.

EU mora v okviru **evropskega zelenega dogovora** in **konferenc pogodbenic konvencij OZN** še naprej odločno voditi svetovna prizadevanja za obvladovanje **podnebnih sprememb** in **izgube biotske raznovrstnosti**. Ravno tako nadaljevanje **modrega dogovora** in vodilna zaveza **odpornosti v zvezi z vodo** ponujata jasno izhodišče za vključevanje javnosti, revizija **skupne kmetijske politike**, **preverjanje učinkov ukrepov na podeželje**, **prehranska varnost** in **program spretnosti** pa odpornosti dajejo širšo razsežnost.

3.1 Oblikovanje odporne Unije s trajnostno rastjo

Ukrepi

- ▶ tesno sodelovanje s civilno družbo in evropskimi institucijami v pogajanjih o **večletnem finančnem okviru**, da bi se vzpostavilo uravnoteženo razmerje med naložbami v prednostne naloge na področju sociale, obrambe, inovacij in kmetijstva ter prednostnimi nalogami regij;
- ▶ podpora močni in dolgoročni **konkurenčnosti EU** s pomočjo pri ustvarjanju ugodnega **okolja za naložbe in podjetništvo** v EU;
- ▶ dajanje prednosti **dokončanju enotnega trga**, dinamični **industrijski bazi EU** in **ustvarjanju delovnih mest** z osredotočenjem na **raziskave, inovacije ter digitalni in zeleni prehod**;
- ▶ osredotočenje na **odpravo inovacijske vrzeli, krepitev kritičnih tehnologij** v Evropi in **ustvarjanje visokokakovostnih delovnih mest** s posebnim poudarkom na **tehnologijah obnovljivih virov energije**, pri katerih lahko EU ohrani konkurenčno prednost;
- ▶ prispevek k izvajanju **načrta EU za kakovostna delovna mesta**, da bi se spodbudila **prehod, ki bo pravičen za vse, in umetna inteligenca, osredotočena na človeka**, zlasti na **delovnem mestu**;
- ▶ nadaljnje spodbujanje razvoja in izvajanja vključujočega **evropskega programa spretnosti in unije spretnosti**.

3.2 Oblikovanje odporne Unije s spodbujanjem trajnostnih agroživilskih sistemov, zagotavljanjem prehranske varnosti in podporo uspešnim podeželskim skupnostim

Ukrepi

- ▶ spodbujanje okoljskih, gospodarskih in družbenih priložnosti **evropske strategije za biogospodarstvo** in njenih učinkov na **zaposlovanje, podeželska območja, pravični prehod, inovacije, industrijsko politiko in konkurenčnost v EU**;
- ▶ nadaljnje sodelovanje z evropskimi institucijami in civilno družbo pri načrtovanju **trajnostne in odporne skupne kmetijske politike po letu 2027**;
- ▶ dajanje prednosti **celostnim podeželskim strategijam** in **preverjanju učinkov politik EU na podeželje** z neposrednim sodelovanjem podeželskih skupnosti, akterjev iz mest in civilne družbe;
- ▶ tesno sodelovanje z Evropsko komisijo pri izvajanju njene **pobude za generacijsko pomladitev v kmetijstvu**;
- ▶ dejaven prispevek k izvajanju **načrta EU** za ključne strateške predloge v okviru **vizije EU za kmetijstvo in prehrano**.

3.3 Oblikovanje odporne Unije z obravnavanjem podnebnih sprememb in izgube biotske raznovrstnosti, hkrati s trajnostnim gospodarjenjem z vodo in odpornostjo v zvezi z vodo

Ukrepi

- ▶ prispevek k ohranitvi visokih ambicij EU glede **evropskega zelenega dogovora**;
- ▶ nadaljnje posredovanje priporočil civilne družbe v zvezi s **podnebnimi spremembami** in **izgubo biotske raznovrstnosti** v okviru mednarodnih procesov, zlasti na **konferencah pogodbenic konvencij OZN**;
- ▶ dajanje prednosti vlogi Odbora pri uresničevanju **evropskega krožnega gospodarstva**;
- ▶ ohranitev **modrega dogovora kot strateške prednostne naloge** Odbora in posodobitev **njegovega poziva k temu dogovoru**;
- ▶ prizadevanja za aktivno članstvo v napovedanem **forumu za odpornost v zvezi z vodo** in za vzpostavitev **deležniške platforme za vodo** v sodelovanju z drugimi institucijami EU, kot je predlagano v pozivu k modremu dogovoru;
- ▶ spodbujanje Evropske komisije k uvedbi „**testa za vodo**“, ki bi ga bilo treba zaradi skladnosti politik izvesti za vse zakonodajne predloge.

Evropski ekonomsko-socialni odbor

Rue Belliard/Belliardstraat 99
1040 Bruxelles/Brussel
BELGIQUE/BELGIË

eesc.europa.eu

Printed by the EESC-CoR Printing and Distribution Unit, Belgium

EESC-2025-55-SL

© Evropska unija, 2025

Reprodukcija je dovoljena z navedbo vira. Za kakršno koli uporabo ali reprodukcijo fotografij / ilustracij je treba za dovoljenje prositi neposredno lastnika(-e) avtorskih pravic:

Naslovnica: ©Shutterstock.com/PeopleImages

S. 4: ©Shutterstock.com/Melinda Nagy

S. 6: ©Shutterstock.com/Yarrrrrbright; S. 7: ©Shutterstock.com/Aguadeluna

S. 8: ©Shutterstock.com/Lomb; S. 9: ©Shutterstock.com/Stanislaw Mikulski

S. 10: ©Shutterstock.com/Mirko Kuzmanovic; S. 11: ©Shutterstock.com/Gorgev

S. 12: ©Shutterstock.com/rospoint; S. 13: ©Shutterstock.com/Halfpoint

S. 14: ©Shutterstock.com/Kampan; S. 15: ©Shutterstock.com/anatoliy_gleb

S. 16: ©Shutterstock.com/maxbelchenko; S. 17: ©Shutterstock.com/Tinnakorn jorruang

Urad za publikacije
Evropske unije

Print:
QE-01-25-034-SL-C
ISBN 978-92-830-6935-5
doi: 10.2864/4166116

Online:
QE-01-25-034-SL-N
ISBN 978-92-830-6934-8
doi: 10.2864/8808109

SL